19/12/2022

Παρουσία του Πρωθυπουργού τα εγκαίνια του νέου Μουσείο των Αιγών στη Βεργίνα

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Στην εκδήλωση για τα εγκαίνια του νέου Μουσείου Αιγών στη Βεργίνα, που αποτελεί μια νέα, ολιστική και δυναμική προσέγγιση της σχέσης αρχαιολογικού χώρου-μουσείου-επισκέπτη, μίλησε ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης.

«Ο αρχαιολογικός χώρος της Βεργίνας και των Αιγών με την παγκόσμια ακτινοβολία του συνιστά μόνο την απαρχή μιας πολιτιστικής παρακαταθήκης δεκάδων αιώνων. Και αυτή η πολυκεντρική ανάδειξη μέσα από τη λειτουργία του νέου μουσείου φιλοδοξεί παράλληλα με το αρχαίο κλέος να παρουσιάσει και τη

γόνιμη διαδρομή του στα χρόνια. Γιατί το χθές οφείλει πάντα να διαρκεί στο σήμερα και να συμμετέχει στην οικοδόμηση του αύριο κάθε κοινωνίας», τόνισε στην ομιλία του ο Πρωθυπουργός.

Το νέο Μουσείο αποτελεί μια σημαντική συμβολή στην εξέλιξη της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς

«Πρόκειται για μία προσπάθεια η οποία ξεπερνά όχι μόνον τα όρια της Ημαθίας, αλλά και ολόκληρης της Ελλάδας. Τολμώ να πω ότι πρόκειται για μία σημαντική συμβολή στην εξέλιξη της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς. Το μουσείο αυτό, ενσαρκώνει μία νέα δυναμική προσέγγιση της σχέσης του με τον αρχαιολογικό χώρο, καθώς ενώνει όλο το κτιριακό συγκρότημα το οποίο έρχεται από το βαθύ ιστορικό παρελθόν. Το ανάκτορο του Φιλίππου, την ταφική συστάδα των Τημενιδών, αλλά φυσικά και τους βασιλικούς τάφους. Ακολουθεί με άλλα λόγια το οικιστικό μοντέλο της ίδιας της αρχαίας πόλης, ενός ανοιχτού άστεως, με επάλληλους οικισμούς γύρω από έναν κεντρικό πυρήνα», υπογράμμισε ο Κυριάκος Μητσοτάκης και πρόσθεσε ότι «πολλοί είναι αυτοί που δεν γνωρίζουν και δεν έχουν επισκεφθεί ακόμα τη Βεργίνα, τις Αιγές για να δουν την κοιτίδα ενός πολιτισμού ο οποίος στην κυριολεξία, άλλαξε τον κόσμο».

Οι μακεδονικοί θησαυροί έχουν καλλιτεχνική, ιστορική και προπαντός εθνική σημασία

Ο Πρωθυπουργός αναφέρθηκε σε μια δήλωση του Κωνσταντίνου Καραμανλή κατά την επίσκεψή του στον ίδιο χώρο το 1978, συνοδευόμενος από τον Μανώλη Ανδρόνικο. «Οι τάφοι της Βεργίνας και η έκθεση των μακεδονικών θησαυρών προκαλούν τον θαυμασμό γιατί έχουν καλλιτεχνική, ιστορική και -προσέξτε- προπαντός εθνική σημασία. Θα πρέπει όλοι οι Έλληνες να τους επισκεφτούν για να γνωρίσουν την ιστορία μας. Θα αισθανθούν υπερήφανοι και θα διαπιστώσουν την ενότητα του ελληνικού πολιτισμού», είχε αναφέρει τότε ο Κωνσταντίνος Καραμανλής. **«Πιστεύω ότι και ο Κωνσταντίνος Καραμανλής και ο Μανώλης Ανδρόνικος θα ήταν σήμερα ιδιαιτέρως υπερήφανοι», τόνισε ο Πρωθυπουργός.**

Ο Κυριάκος Μητσοτάκης αναφέρθηκε στις διαχρονικές προσπάθειες για την ολοκλήρωση του Μουσείου. «Για τον πολιτισμό δεν χωρούν κομματικά στεγανά ούτε κομματικές μικρότητες. Το έργο αυτό είναι αποτέλεσμα μιας κοινής προσπάθειας όλων των τελευταίων ετών, των τελευταίων δεκαετιών», ανέφερε χαρακτηριστικά.

«Στην Ημαθία, οι Υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού εκτελούν έργα, συνολικού προϋπολογισμού άνω των 20.000.000 ευρώ, που περιλαμβάνουν τη δημιουργία νέων ή τον εκσυγχρονισμό παλαιότερων μουσείων και πολιτιστικών κτιρίων, τη συνολική αναβάθμιση υποδομών και παρεχόμενων προς τους επισκέπτες υπηρεσιών, καθώς και έργα προώθησης της ίδιας της ανασκαφικής επιστημονικής έρευνας, της μελέτης και της τεκμηρίωσης των ευρημάτων, καθώς και της αξιοποίησής τους για μουσειολογικούς, παιδαγωγικούς και άλλους σκοπούς με παραδοσιακά και ψηφιακά μέσα. Στην περίπτωση των Αιγών, ο σχεδιασμός των έργων είχε εξαρχής ως στόχο τη συστηματική και καθολική αποκατάσταση και ανάδειξη του ιδιαίτερα εκτενούς αρχαιολογικού χώρου, ώστε να εξελιχθεί σε ένα τεράστιο αρχαιολογικό πάρκο με σύγχρονες και υψηλού επιπέδου υποδομές και υπηρεσίες, το οποίο θα προσφέρει στους επισκέπτες πλήρη, ενιαία και ολοκληρωμένη γνώση και εμπειρία της ιστορίας της πόλης των Αιγών, των βασιλέων της και της ευρύτερης Μακεδονίας», **τόνισε από την πλευρά της η Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού Λίνα Μενδώνη.**

Στην εκδήλωση απηύθυναν επίσης χαιρετισμό, ο Περιφερειάρχης Κεντρικής Μακεδονίας, **Απόστολος Τζιτζικώστας κ**αι η Διευθύντρια του Μουσείου και Έφορος Αρχαιοτήτων Ημαθίας, Αγγελική Κοτταρίδη.

Στη συνέχεια, ο Πρωθυπουργός συνοδευόμενος από τη σύζυγό του Μαρέβα Γκραμπόφσκι-Μητσοτάκη, ξεναγήθηκε στα εκθέματα του νέου Μουσείου Αιγών από την Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού, Λίνα Μενδώνη και την κυρία Αγγελική Κοτταρίδη.

Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν η Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού Λίνα Μενδώνη, ο Υφυπουργός Οικονομικών και βουλευτής Ημαθίας Απόστολος Βεσυρόπουλος, ο Υφυπουργός Μακεδονίας-Θράκης και βουλευτής Α’ Θεσσαλονίκης Σταύρος Καλαφάτης, οι βουλευτές Ημαθίας Αναστάσιος Μπαρτζώκας και Λάζαρος Τσαβδαρίδης, ο βουλευτής Πέλλας Διονύσης Σταμενίτης, ο βουλευτής Α’ Θεσσαλονίκης Κώστας Γκιουλέκας, ο ΓΓ Πολιτισμού Γιώργος Διδασκάλου και η Διευθύντρια του Γραφείου του Πρωθυπουργού στη Θεσσαλονίκη, Μαρία Αντωνίου.

Πολυκεντρικό Μουσείο Αιγών, ένας πολυμορφικός μουσειακός χώρος

Το Πολυκεντρικό Μουσείο Αιγών είναι ένας πολυμορφικός μουσειακός χώρος που ενσωματώνει και ενώνει το νέο κεντρικό κτίριο με το σύνολο του αρχαιολογικού χώρου των Αιγών (Βεργίνα), ο οποίος περιλαμβάνει το Ανάκτορο του Φιλίππου, την ταφική συστάδα των Τημενιδών και το Μουσείο των Βασιλικών Τάφων.

Σχεδιάστηκε για να γίνει η νοηματική πύλη εισόδου στον αρχαιολογικό χώρο και στην ιστορία των Αιγών, στην ιστορία και τον πολιτισμό των Μακεδόνων, αλλά και στην ελληνιστική περίοδο. Θα φιλοξενήσει τη φυσική έδρα του ψηφιακού μουσείου «Μέγας Αλέξανδρος, από τις Αιγές στην Οικουμένη».

Το νέο Μουσείο, εκτός από το εισαγωγικό έκθεμα «Παράθυρο στον κόσμο του Μεγάλου Αλεξάνδρου», φιλοξενεί πέντε εκθέσεις:

-Την έκθεση αρχιτεκτονικών με κεντρικό έκθεμα το αναταγμένο τμήμα του ανακτόρου
-Την έκθεση γλυπτών
-Την κεντρική έκθεση «Αιγών μνήμη»
-Την περιοδική έκθεση «Οικουμένης Αντίδωρον» που γίνεται σε συνεργασία με το Νομισματικό Μουσείο και τον συλλέκτη Θεόδωρο Αραβάνη
-Την εικαστική έκθεση «Ύλης μνήμη» με έργα του ζωγράφου Χρήστου Μποκόρου που δημιουργήθηκαν ειδικά για την παρουσίαση στο μουσείο των Αιγών

Το έργο, με συνολικό προϋπολογισμό ένταξης 18,15 εκατομμυρίων ευρώ και χρηματοδότηση από τον προϋπολογισμό του ΥΠ.ΠΟ.Α. και από το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας, υλοποιήθηκε σε δύο φάσεις από την Διεύθυνση Μελετών και Έργων Μουσείων και Πολιτιστικών Κτιρίων και την Εφορεία Αρχαιοτήτων Ημαθίας.

Ολόκληρη η ομιλία του πρωθυπουργού έχει ως εξής:

“Δεν θα μπορούσα σήμερα να λείψω από τα εγκαίνια του νέου Μουσείου των Αιγών. Όχι μόνο γιατί είναι χαρά μου να παραδίδω ως Πρωθυπουργός ένα έργο την εξέλιξη του οποίου παρακολουθώ από το 2017, όταν είχα την ευκαιρία να επισκεφθώ και πάλι αυτόν εδώ τον χώρο, αλλά και γιατί πρόκειται για μία προσπάθεια η οποία ξεπερνά όχι μόνον τα όρια της Ημαθίας, αλλά και ολόκληρης της Ελλάδας. Τολμώ να πω ότι πρόκειται για μία σημαντική συμβολή στην εξέλιξη της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς.

Το μουσείο αυτό, όπως ακούσατε και από τους προηγούμενους ομιλητές, ενσαρκώνει -και χαίρομαι ιδιαίτερα γι΄ αυτό κα Κοτταρίδη- μία νέα δυναμική προσέγγιση της σχέσης του με τον αρχαιολογικό χώρο, καθώς ενώνει όλο το κτιριακό συγκρότημα το οποίο έρχεται από το βαθύ ιστορικό παρελθόν. Το ανάκτορο του Φιλίππου, την ταφική συστάδα των Τημενιδών, αλλά φυσικά και τους βασιλικούς τάφους.

Ακολουθεί με άλλα λόγια το οικιστικό μοντέλο της ίδιας της αρχαίας πόλης, ενός ανοιχτού άστεως, με επάλληλους οικισμούς γύρω από έναν κεντρικό πυρήνα. Και αυτό εξηγεί ίσως και τον μεγάλο χώρο που απαιτήθηκε για να ολοκληρωθεί αυτή η προσπάθεια, αφού τέτοια πρωτότυπα και ευαίσθητα εγχειρήματα πρέπει να υλοποιούνται, προφανώς, με πολύ μεγάλη προσοχή. Γιατί οι θησαυροί τους πρέπει να διαφυλαχθούν και να αναδειχθούν ταυτόχρονα. Κι έτσι αυτό το νέο μουσείο το οποίο σήμερα θα εγκαινιάσουμε και το οποίο πραγματικά ανυπομονώ πολύ να επισκεφθώ, εκτείνεται σε δύο επίπεδα, περιλαμβάνοντας και υπαίθριους αλλά και

κλειστούς εκθεσιακούς χώρους, εργαστήρια συντήρησης, ένα σύγχρονο αμφιθέατρο αυτό το οποίο βρισκόμαστε το οποίο φέρει το όνομα του Μανώλη Ανδρόνικου. Μία αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, αλλά και αίθουσα έτοιμη να υποδεχθεί το μέλλον του τόπου με τον οποίον θα αντιλαμβανόμαστε την πολιτιστική κληρονομιά που δεν είναι άλλος από τον ψηφιακό κόσμο, ο οποίος -όπως έχω πει πολλές φορές- μάς ανοίγει τελείως νέες εμπειρίες και νέους τρόπους αντίληψης της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.Τα 18 εκατομμύρια, λοιπόν, τα οποία διατέθηκαν από δύο διαδοχικά ΕΣΠΑ, αγαπητέ Απόστολε, σίγουρα έπιασαν τόπο. Μάλιστα, στη δεύτερη φάση κατασκευής χρηματοδοτήθηκε όχι μόνο η αποπεράτωση του κεντρικού κτιρίου αλλά και μόνιμη έκθεση των γλυπτών και των αρχιτεκτονικών μελών στις στοές των αιθρίων. Και όλα όσα επιστέγασε το πρώτο Διεθνές Συνέδριο το οποίο φιλοξενήθηκε εδώ πριν από έξι μήνες -σημαντικότατο γεγονός για την ανάδειξη της σημασίας του ελληνιστικού κόσμου- ήταν ουσιαστικά η ευκαιρία με την οποία το ίδιο το μουσείο επανασυστήθηκε στη διεθνή επιστημονική κοινότητα.

Αξίζει συνεπώς, κάθε έπαινος σε όλους όσοι εργάστηκαν για αυτό, σε όλα τα στελέχη της Εφορίας Αρχαιοτήτων Ημαθίας, στην Διευθύντριά της την κα. Αγγελική Κοτταρίδη, η οποία στην κυριολεξία έχει αφιερώσει τη ζωή της στη Βεργίνα. Συγχαρητήρια στην κεντρική υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού, αλλά και σε κάθε επιστήμονα και τεχνίτη, που μόχθησε για να γίνει αυτό το κομψοτέχνημα. Είδαμε πολλούς από αυτούς στο βίντεο το οποίο προβάλατε στην αρχή της εκδήλωσης και νομίζω ότι ήταν ευδιάκριτη η συγκίνησή τους όταν τοποθετούσαν αυτά τα πολύτιμα αντικείμενα στους χώρους της μόνιμης έκθεσής τους. Και θα το ξαναπώ: για τον πολιτισμό δεν χωρούν κομματικά στεγανά ούτε κομματικές μικρότητες. Το έργο αυτό είναι αποτέλεσμα μιας κοινής προσπάθειας όλων των τελευταίων ετών, των τελευταίων δεκαετιών.

Φίλες και φίλοι, σήμερα το Μουσείο των Αιγών μάς υποδέχεται για να μάς ξεναγήσει σε πέντε ενότητες. Στην έκθεση των αρχιτεκτονικών μελών που φιλοξενεί το αναταγμένο τμήμα του ανακτόρου -είναι αυτό το οποίο όπως μπαίνουμε θα το δούμε στα αριστερά μας. Στην έκθεση των γλυπτών με όλα τα ευρήματα, με τις πολύχρονες ανασκαφές που έχουν γίνει στην περιοχή.

Στη συνέχεια, στην κεντρική έκθεση «Αιγών μνήμη», με την πλούσια συλλογή που ανασυστήνει με μια θαυμαστή λεπτομέρεια όλες τις πτυχές του βίου κατά την εποχή των Μακεδόνων ηγεμόνων.

Και στο τέλος θέλω να κάνω μια ειδική αναφορά σε δύο επιμέρους εκθέσεις που πραγματικά αναδεικνύουν αυτή την πολυκεντρική διάσταση του μουσείου: το «Οικουμένης Αντίδωρον» από το Νομισματικό Μουσείο αλλά και τον ανώτατο δικαστικό και αφοσιωμένο συλλέκτη, τον κ. Αραβάνη. Είναι μια μοναδική νομισματική συλλογή που εκτείνεται από την Αρχαία Ελλάδα μέχρι τους μακρινούς

τόπους όπου έφτασαν οι μακεδονικές φάλαγγες. Είναι τόποι οι οποίοι μας υποδέχθηκαν με τις μουσικές τους, αλλά με κεντρική μορφή πάντα σε όλα τα ευρήματα, ποιον άλλον; Τον Μέγα Αλέξανδρο αλλά και τους προκατόχους και τους επιγόνους του.

Από την άλλη πλευρά, είναι η εικαστική έκθεση «Ύλης μνήμη» με δημιουργίες του Χρήστου Μποκόρου, τις οποίες φιλοτέχνησε ειδικά για το Μουσείο των Αιγών. Είναι μία εισφορά που, όπως είπε και η κα Υπουργός, έρχεται να υπηρετήσει αυτή την ώσμωση της πολιτιστικής παρακαταθήκης με τη σύγχρονη εικαστική αναζήτηση. Γιατί εκεί ακριβώς είναι και η στόχευση της πολιτικής μας: το εθνικό ιστορικό απόθεμά μας να εμπνέει και να μετέχει στη διαμόρφωση του παρόντος, ώστε το μέλλον να προβάλλει πάντα καλύτερο. Θέλω να θυμίσω ότι μέχρι το 2027 έχουν εγγραφεί δράσεις ύψους 350 εκατομμυρίων για την προστασία αλλά και την προβολή της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, ενώ επιπλέον 180 εκατομμύρια θα ενισχύσουν πρωτοβουλίες τουρισμού που επίσης περιλαμβάνουν πολλά μνημεία.

Να ανοίξω εδώ μία παρένθεση και να πω ότι οι αριθμοί των επισκεπτών που έρχονται σε σημαντικούς τόπους ελληνικής πολιτιστικής κληρονομιάς παραμένουν κατά την άποψή μου χαμηλοί. Αυτό δημιουργεί, αγαπητέ Απόστολε, μία πολύ μεγάλη ευκαιρία. Και καθώς ειδικά ο τόπος αυτός αποκτά τις υποδομές που του αρμόζουν, πιστεύω ότι πρέπει πράγματι να είναι εθνικός στόχος η αύξηση της επισκεψιμότητας. Όχι μόνο από Έλληνες συμπολίτες μας -πολλοί είναι αυτοί που δεν γνωρίζουν και δεν έχουν επισκεφθεί ακόμα τη Βεργίνα, τις Αιγές- αλλά και από πολίτες όλου του κόσμου οι οποίοι θα ταξιδέψουν επί τούτου -και το τονίζω, επί τούτου- για να επισκεφθούν την κοιτίδα ενός πολιτισμού ο οποίος στην κυριολεξία, όπως είπατε, άλλαξε τον κόσμο.

Αλλά βέβαια η Ημαθία δεν είναι μόνο ο αρχαίος μακεδονικός πολιτισμός. Ήδη γνωρίζετε ότι αποκαθίστανται ο μιναρές και το διατηρητέο του βορειοδυτικού προσκτίσματος της Παλαιάς Μητρόπολης Βέροιας. Παράλληλα, γίνονται εργασίες για την ανάδειξη της βυζαντινής Ακρόπολης της πόλης και ειδικά εδώ στην Ημαθία και στη Βέροια αυτές οι δράσεις θα συνεχιστούν με στόχο να λάμψει ο μακεδονικός πολιτισμός σε όλο το μεγαλείο του. Υπάρχουν πολλά πράγματα ακόμα τα οποία μπορούν και πρέπει να γίνουν και όχι μόνο στην Μίεζα.

Είχαμε την ευκαιρία να επισκεφτούμε πρόσφατα και την Πέλλα, που και εκεί γίνεται μια πολύ σημαντική δουλειά. Αλλά να αναδειχθεί αυτός ο τόπος και στο μοναδικό του ταξίδι μέσα στο χρόνο. Γιατί τα αρχαία του μηνύματα τα διαδέχτηκαν στη συνέχεια εκείνα του Χριστιανισμού. Λίγα χιλιόμετρα άλλωστε από εδώ, θέλω να θυμίσω ότι ιδρύθηκε στη Βέροια μια από τις πρώτες κοινότητες, από τον ίδιο τον Απόστολο Παύλο. Γι' αυτό και η πόλη είναι περήφανη για τους σχεδόν 50 ναούς που απλώνονται σε όλο τον οικιστικό της ιστό. Και το ίδιο ισχύει βέβαια και για την ανοχή, αλλά και για τη συνύπαρξη που ταξιδεύουν μαζί με αυτή

την περιοχή. Γιατί και η νεότερη Βέροια αποτελεί ένα πετυχημένο παράδειγμα αρμονικής συμβίωσης διαφορετικών εθνοτικών, αλλά και θρησκευτικών πληθυσμών. Είναι πολύ ενθαρρυντικό, συνεπώς, που τελευταία αναδύεται και η δική τους ιστορία. Κυρίως της ισραηλιτικής κοινότητας, ως παλαιότερης και από τις πιο ακμαίες της χώρας, που αποδεκατίστηκε στο Ολοκαύτωμα, όμως δεν έσβησε.

Ο αρχαιολογικός χώρος, συνεπώς, της Βεργίνας και των Αιγών με την παγκόσμια ακτινοβολία του συνιστά μόνο την απαρχή μιας πολιτιστικής παρακαταθήκης δεκάδων αιώνων. Και αυτή η πολυκεντρική ανάδειξη μέσα από τη λειτουργία του νέου μουσείου φιλοδοξεί παράλληλα με το αρχαίο κλέος να παρουσιάσει και τη γόνιμη διαδρομή του στα χρόνια. Γιατί το χθες οφείλει πάντα να διαρκεί στο σήμερα και να συμμετέχει στην οικοδόμηση του αύριο κάθε κοινωνίας.

Κυρίες και κύριοι, επιτρέψτε μου να κλείσω με μια δήλωση μιας άλλης εποχής, λίγους μόνο μήνες μετά την αποκάλυψη των μοναδικών μνημείων που μας περιβάλλουν: «Οι τάφοι της Βεργίνας και η έκθεση των μακεδονικών θησαυρών προκαλούν τον θαυμασμό γιατί έχουν καλλιτεχνική, ιστορική και», προσέξτε, «προπαντός εθνική σημασία. Θα πρέπει όλοι οι Έλληνες να τους επισκεφτούν για να γνωρίσουν την ιστορία μας. Θα αισθανθούν υπερήφανοι και θα διαπιστώσουν την ενότητα του ελληνικού πολιτισμού».

Είναι τα λόγια του Κωνσταντίνου Καραμανλή κατά την επίσκεψή του στον ίδιο εδώ χώρο το 1978, συνοδευόμενος από τον Μανώλη Ανδρόνικο, στον οποίο υποσχέθηκε τότε κάθε βοήθεια στο έργο του, όπως και συνέβη. Πιστεύω ότι και ο Κωνσταντίνος Καραμανλής και ο Μανώλης Ανδρόνικος θα ήταν σήμερα ιδιαιτέρως υπερήφανοι. Μάλιστα διάβασα σε μια συνέντευξή σας, ότι ο Μανώλης Ανδρόνικος τότε χρησιμοποιούσε μια μικρή αποθήκη. Η αποθήκη έδωσε το χώρο της τώρα σε αυτό το μεγάλο μουσείο, αποτέλεσμα δουλειάς πολλών δεκαετιών. Θα ήταν, λοιπόν, και ο Καραμανλής και ο Ανδρόνικος υπερήφανοι, γιατί αυτή η συναρπαστική διαδρομή της Βεργίνας και των Αιγών συνεχίζεται με ασφαλή πυξίδα το νέο τους κόσμημα, το Μουσείο που εγκαινιάζουμε σήμερα.

Καλή αρχή λοιπόν. Το ταξίδι του μακεδονικού πολιτισμού συνεχίζεται".